A.° 1853. N.° 217.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Donderdag den 8 December.

BUITENLAND.

LONDEN den 5 december.

Hoewel nog niet volkomen hersteld en verpligt het huis te houden, arbeidt de eerste minister *Aberdeen* toch dagelijks in zijn kabinet en ontvangt bezoeken van zijne ambtgenooten. Ook lord *J. Russell* is van eene zware verkoudheid nagenoeg hersteld.

— De vice-admiraal *J. R. Dacres*, die zich, gedurende de door Engeland gevoerde oorlogen, het meest in andere werelddeelen onderscheiden heeft en laatstelijk ten jare 1849 tot bevelhebber op het station aan de Kaap de Goede Hoop benoemd werd, is laatstl. zaturdag nabij Portsmouth overleden.

— Een der dagbladen behelst een brief van een Engelschman die, nu zeventien jaren geleden, den feestelijken optogt bijwoonde, toen donna *Maria da Gloria*, in al den glans van jeugd en schoonheid, als bruid uit de Lissabonsche hoofdkerk naar het Koninklijk paleis reed, en die nu den 26sten laatstl. ooggetuige van hare begrafenis was, welke men had moeten bespoedigen wegens het bederf dat zich aan het lijk openbaarde en ook de reden was om welke het toelaten tot de laatste handkus, naar lands gebruik, geen plaats kon hebben. De lijkstoet was eenvoudig, maar de berigtgever nogtans getroffen door de ongehuichelde blijken van droefheid, door de verzamelde menigte aan den dag gelegd. Na, volgens de gewoonte van het Portugesche Hof, acht dagen in geheele afzondering doorgebragt te hebben, hield de Koning Gemaal den 23 november een lévé op het paleis der Necessidades en ontving drie dagen later het adres van rouwbeklag der te Lissabon gevestigde Engelsche kooplieden. Men geloofde dat Z. M. bij de opening der Cortès het spoedig meerderjarig verklaren van den Kroonprins aan zou raden.

— De beroemde *C. Dickens* maakt thans eene reis in Italie en bevond zich volgens het laatste berigt te Rome.

— De *Times* deelt eene depêche uit Weenen van 4 dezer mede, volgens welke Oostenrijk zich met de jongste voorstellen van Frankrijk en Engeland ten opzigte der Oostenrijksche questie vereenigd heeft.

Dat dagblad heeft ook wederom eenige depêches van het oorlogstooneel. Te Bucharest werd de generaal *Luders*, bevelhebber van het 5de Russisch legerkorps, met drie andere generaals, vijftig officieren van lageren rang en drieduizend man troepen verwacht. De Czar heeft bevolen dat een veertigtal officieren zijner lijfwacht naar Wallachije gaan zal, om aldaar dienst te doen. — Uit Orsova schrijft men den 28 november, dat de voorbeeldeloos lage waterstand op den Donau de te Turne Severin geladen liggende graanschepen de voortzetting van hunne reis volstrekt verhinderde.

— Men heeft hier berigt dat de Koning van Ashantee boodschappers naar Cape Coast Castle gezonden heeft, om de verzekering zijner ernstige gezindheid tot het onderhouden van vredelievende betrekkingen met Engeland af te leggen. Daarentegen heeft de bevolking van Atacoo, eene landstreek tusschen de Engelsche forten Acora en Quitah, en die onder bescherming van Engeland staat, weder een doortrekkend Engelsch officier aangehouden en geweigerd hem zonder rantsoen te ontslaan, weshalve de Luitenant-Gouverneur de hulp des Admiraals ingeroepen en deze eene expeditie afgezonden heeft, om de Atacoos tot reden te brengen.

PARIJS den 5 december.

Z. Exc. *Namik*-pacha, de minister van koophandel te Konstantinopel, heeft gisteren de eer genoten aan den Keizer te worden voorgesteld door Z. Exc. *Vely*-pacha, den buitengewonen gezant en gevolmagtigden minister der Verhevene Porte.

— Den 15 december zal in het Théatre Français alhier eene groote voorstelling ten voordeele der groote treurspeelster mademoiselle *Georges* gegeven worden, die alsdan hare vijftigjarige tooneeldienst viert en voor de laatste maal zal optreden.

— Naar verhaald wordt heeft de Hertog van Nemours, op zijne terugreis van Weenen, zich op het kasteel van Eisenach, de verblijfplaats der Hertogin-Weduwe van Orleans, aangemeld, maar zou die Vorstin geweigerd hebben hem te zien of hem den toegang bij hare Zonen te verleenen.

— Den 30sten ll. is aan de Spaansche Cortès een wetsontwerp aangeboden, strekkende tot het consolideren der vlottende schuld, door de daarstelling van 3 per cents stukken, welke in de kassa van dépôt zullen worden nedergelegd, tot dat zij later bij wijze van aanbesteding te gelde zullen worden gemaakt. De bij het ontwerp gevoegde memorie van toelichting geeft uitzigt op hervormingen in het belastingstelsel en vrijlating van den tabak en het zout. — De begrooting voor de gewone dienst in Spanje is openbaar gemaakt; het globale cijfer der uitgaven bedraagt 1,471,147,894 realen.

BINNENLAND.

'sGRAVENHAGE den 6 december.

Bij besluit van den 5 dezer heeft Z. M. goedgevonden in de 1ste afdeeling van het 1ste schooldistrict van Noordbrabant bij continuatie tot schoolopziener te benoemen den heer jonkh. mr. *J. B. J. A. J. M. Verheijen*.

Bij Zr. Ms. besluit van den 3 dezer is aan mr. *A. J. C. Maas Geesteranus*, op zijn daartoe strekkend verzoek, eervol ontslag verleend als regter in de arrondissements-regtbank te Alkmaar.

— De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft bepaald, dat, gedurende de buitengewone riviercorrespondentie bij ijsgang of hoog opperwater, de berigten door de eerst-aanwezende ambtenaren van den waterstaat op de stations Arnhem, Lent, Vreeswijk, Gorinchem, Dordrecht en 's Gravenhage, bij de kantoren van den Rijkstelegraaf aangeboden, als Regeringsberigten worden behandeld. De regeling van de telegraafdienst, in verband met de buitengewone riviercorrespondentie, wordt opgedragen aan den inspecteur van den waterstaat in algemeene dienst. Hij verstaat zich deswege met zijnen ambtgenoot in de 1ste inspectie. De inspecteur in algemeene dienst bepaalt, in dringende gevallen, dagelijks welke telegraafkantoren gedurende den nacht geopend blijven. Het tijdelijk telegraafkantoor te Gorinchem wordt, gedurende de buitengewone riviercorrespondentie, mede tot het overbrengen van bijzondere berigten met de overige kantoren in verbinding gesteld.

— Volgens opgave van het Ministerie van Finantien is aan de verschillende kantoren van 's Rijks accijnsen, over de maand november jl., op nieuwe rekening ontvangen aan suikeraccijns in hoofdsom, opcenten en zegel, een bedrag van *f* 140. 89.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van dingsdag 6 december.*

In deze zitting zijn weder onderscheiden verzoekschriften ingekomen tot ondersteuning van het voorstel der negen leden, waaronder een adres van de Kamer van koophandel te Eindhoven, dat meer bepaald de afschaffing van het tonnegeld verlangt. Ook is er een adres ontvangen tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen. — Verzending aan de commissie voor de verzoekschriften.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het VIIste hoofdstuk der begrooting voor 1854 (*Dep. voor de R. K. Eeredienst.*)

Geen der leden vraagt het woord.

De Minister voor de zaken der Roomsch-Katholieke eeredienst treedt in eenige beschouwingen ten betooge van de nuttigheid en noodzakelijkheid van het behoud van twee departementen voor de eerediensten, daar hij niet kan instemmen met het stelsel van geheele afscheiding van Kerk en Staat. In antwoord op de bewering, dat dergelijke Ministeriën sinecuren zijn, verklaart hij geheel anders over de zaak te denken; sedert zes maanden is Z. Exc. aan het hoofd van dergelijk Ministerie geplaatst, en zijne bemoeijingen en zijne taak hadden zoo weinig van eene sinecure, dat hij verzekeren kan, dat de afgeloopen zes maanden de zorgelijkste, de meest kommervolle, de onaangenaamste geweest zijn van zijn publieke leven. Hij wil wel gelooven, dat het eene sinecure is als men de zaak als een bijwerk beschouwt. Zoo zijne voorgangers de belangen die het hier geldt niet als bijzaak beschouwd hadden, meent hij dat men de gevolgen niet te betreuren zou hebben gehad welke ontstaan zijn en die men ten deele nog ondervindt. Ten slotte zegt de Minister, dat, zoo een vroeger gezegde van een spreker: „ dat hij liever een half Protestant, dan een zoogenaamden Katholiek met bijoogmerken, aan het hoofd van het departement geplaatst zag," op hem doelde, een ernstig antwoord zich niet lang zou laten wachten. Zijns inziens is een Katholiek met bijoogmerken niet alleen geen eerlijk Staatsman, maar zelfs geen eerlijk mensch en burger.

De heer *van Eck* wederlegt het gevoelen des Ministers omtrent de wenschelijkheid van het voortdurend bestaan van afzonderlijke departementen voor de eerediensten, en noodigt verder het Ministerie uit al de stukken over de organisatie van het R. K. kerkgenootschap, voor zoo ver die het licht nog niet mogten gezien hebben, openbaar te maken, omdat daardoor de vraag zou kunnen worden opgehelderd of het Ministerie van die organisatie eenige voorafgaande kennis had bekomen.

De heer *Storm* betuigt de straks door den Minister aangehaalde en door hem in der tijd gesproken woorden volstrekt met geene personele toepassing gebezigd te hebben; hij houdt ze vol in den algemeenen zin, welken hij daaraan gegeven heeft.

De Minister antwoordt hierop met genoegen deze verklaring te hebben vernomen.

De heeren *Storm* en *Schimmelpenninck van der Oije* dringen nog nader aan op het ontvangen van meerdere inlichtingen nopens de organisatie van het R. K. kerkgenootschap en de daarmede in verband staande vraagstukken.

De Minister voor de zaken der R. K. Eeredienst neemt daarop het woord en vangt aan met op de vraag van den laatsten spreker te antwoorden, omdat zij van invloed op de beoordeeling van het hoofdstuk zijn kan. Men heeft gevraagd hoe het gesteld is met de bisschoppen en of de vastgestelde wet in werking, nageleefd, van kracht geweest is? Hij meent te moeten antwoorden dat de bisschoppen die wet niet als eene onbeduidende wet geteld hebben, haar als eene harde wet hebben beschouwd, doch zich daaraan hebben onderworpen. Die handelwijze heeft te meer verdienste, omdat zij, zich schikkende naar eene, in hun oog, harde wet, een offer hebben gebragt aan den vrede en het algemeen belang. Ja, zij hebben zich geschikt naar de wet. Zij hebben die nageleefd. Daarom heeft hij straks gezegd dat de ontstane spanning verminderd, bijkans geheel verdwenen was, met eerbiediging van de wet. Voor het overige deelt Z. Exc. mede, dat bij besluit van 3 november jl. door den Koning, na den Raad van State te hebben gehoord, ingevolge art. 5, § 2, der wet op de kerkgenootschappen, de vestigingsplaatsen voor de R. K. kerkvoogden zijn goedgekeurd.

Z. Exc. heeft met leedwezen in het eindverslag opgemerkt, dat in eene der afdeelingen vrij algemeen de aandacht was gevestigd op een onderwerp, waarover hij liever den sluijer geworpen had. Hij zegt met leedwezen, want zijn geweten is zijn getuige, dat hij als Minister is opgetreden om in de spanning wegens de kerkelijke aangelegenheden, die hij betreurde en die gelukkig sedert heeft opgehouden, de rol van bemiddelaar te vervullen. Gerust durft hij het zeggen, dat hij niet weinig tot bereiking van dat doel heeft bijgedragen. Tevreden met de bewustheid wèl gehandeld te hebben, had hij zich zoo gaarne in deze geheele zaak geëffaceerd, niet voor hem, daar hij geene discussie vreest, mits zij niet te lang zij. Nu men echter zoowel in eene geheele afdeeling als bij deze discussien inlichting over de voorafgaande mededeelingen gevraagd heeft, nu mag hij het stilzwijgen niet meer in acht nemen; het zwijgen is hem niet meer mogelijk, het spreken wordt hem gebiedend opgelegd. De geheele Kamer is bekend met de plegtige affirmatie van het Hof van Rome en de even plegtige ontkentenis der leden van het vorig Ministerie. Nu wil men van hem eene verklaring hebben wat de waarheid zij. Hij wordt daardoor op een moeijelijk en pijnlijk standpunt geplaatst. Zonder schroom zal hij verklaren wat hij voor waarheid houdt. In de eerste plaats moet hij het gedrag van zijnen ambtgenoot voor de buitenl. zaken billijken. Die Minister, geloof hechtende aan de stellige ontkentenis van drie vorige Ministers, heeft aan het Hof van Rome verweten dat het geene tijdige mededeeling gedaan had en dat dit een vergrijp was van vormen tusschen bevriende Mogendheden. Het laat zich voor de eer van het Land begrijpen, dat de bedoelde Minister begonnen is met volkomen geloof aan de ontkentenis te slaan. Zijn gedrag behoeft dus geene verdere regtvaardiging. Het doet den Minister leed, dat hij niet lang in dat geloof heeft kunnen deelen. Met verwondering en verbazing heeft hij het vernomen, dat de vorige Minister voor de zaken der R. K. Eeredienst bij eene vorige gelegenheid heeft te kennen gegeven, dat er geene mededeeling, in den zin der nota van 16 october 1852, geschied was. Al dadelijk vraagt hij: welke was die zin? Die bestond hierin, dat er eene voorafgaande mededeeling der organisatie en van het tijdstip van hare invoering zou plaats hebben. Die nota echter was met een protest bejegend, hetgeen de laatste afscheidsgroet van den toenmaligen Minister van Buitenlandsche Zaken heeft uitgemaakt.

Generlei mededeeling. Z. Exc. stond over die verklaring verstomd, vooral naar hetgeen hij te Rome gezien en gehoord en ook hier te Lande vernomen had. Het gevoelen van Z. Exc. komt hierop neder: Een volmaakt regterlijk bewijs van de gedane mededeeling is niet voorhanden en ook niet te leveren. Men vraagt in de diplomatieke wereld in den gewonen stijl ook geen reçu van eene mondelinge mededeeling. Maar als hij als lid van eene jury eene verklaring zou moeten afleggen, hij zou geen oogenblik aarzelen *sur son ame et conscience*, op zijne eer te verklaren, dat hij het er voor houdt dat de bedoelde mededeeling aan een der Nederlandsche Ministers tijdig is gedaan. Die overtuiging is gegrond op al hetgeen hij gezien, gehoord en gelezen heeft, het is de innige overtuiging van een eerlijk man. Hij erkent dat hij in die innige overtuiging zou kunnen dwalen en daarom acht hij het pligt rekenschap te geven van de gronden waarop die overtuiging steunt. Hij herhaalt het, het volmaakt verband tusschen hetgeen hij te Rome gelezen en hier vernomen heeft vestigt zijne overtuiging. Te Rome las hij een brief van den Internuntius te 's Hage van den 12 januarij jl., waarvan hij nota heeft genomen en die inhield: dat hij, Internuntius, ter voldoening aan hem gegevene bevelen, op confidentiële wijze aan de Ministers van Buitenlandsche Zaken en aan die van R. K. Eeredienst kennis had gegeven van het bepaalde voornemen tot vestiging der bisschoppen en bijzonder van een aartsbisschop te Utrecht, en dat hij van die beide Ministers geen antwoord of geen bewijs ontvangen had van eenige tegenkanting tegen dat voornemen. Men lette daarbij op dat mgr. *Belgrado*, ingevolge instructie van 30 december 1852, was geautoriseerd om van dat voornemen *une simple communication officieuse* te geven. Dit blijkt ook uit eenen brief van onzen Gezant te Rome van 9 januarij jl. aan den Minister van Buitenlandsche Zaken, houdende dat er zoodanige instructien gegeven waren tot het doen van die confidentiële mededeeling. Dat coïncideert dus nog al. De Gezant eindigt dus zijn brief met de veronderstelling uit te drukken dat die mededeeling dan ook reeds geschied zou zijn. Die brief van den Gezant is aan zijnen ambtsvoorganger medegedeeld. De Internuntius, van die confidentiële mededeeling te Rome kennis gevende, heeft er als bijzonderheid bijgevoegd dat de Minister voor de R. K. Eeredienst hem bij die gelegenheid had onderhouden over de bezoldiging van de vijf bisschoppen en over de tractementen van de vicarissen-generaal en dat hetzelfde ook aan den

Minister van Binnenlandsche Zaken was kenbaar gemaakt, maar dat er geene bedenkingen tegen de vestiging van vijf bisdommen en een aartsbisdom te Utrecht in het midden gebragt waren. Z. Exc. moet er bijvoegen dat die mededeeling aan laatstgenoemden Minister (van Binnenlandsche Zaken) op zeer indirecte wijze had plaats gehad. De Internuntius had hem dit door tusschenkomst van een geacht persoon als eene nieuwstijding, ontleend *d'une source certaine*, doen kenbaar maken. Die mededeeling geschiedde dus zeer indirect en zeer informeel. Dat was ook het doel van den Internuntius. Hij beoogde slechts eene zijdelingsche mededeeling. Z. Exc. hecht er geene waarde aan, maar hij laat het geheel ter beoordeeling aan de vergadering over. Z. Exc. merkt op, dat de Internuntius, bij het schrijven van den brief van 12 januarij, niet stond tegenover eenige ontkentenis. Hij had dus noch direct, noch indirect eenig ander belang dan het schrijven der waarheid.

En wat is nu bij zijn departement gebleken? Niets anders dan de bevestiging van hetgeen hij te Rome had gelezen. De Secretaris van dat departement, een man wiens braafheid algemeen bekend is en aan wiens bekwaamheid men gaarne hulde brengt, heeft verklaard zeer wel te weten, dat op eenen audientie-dag in januarij jongstl., zijnde dus een woensdag, de Internuntius bij den Minister gekomen is, hetgeen veel opzien en verwondering heeft gebaard, omdat dit zeldzaam voorviel. De Minister is hem, Secretaris, onmiddellijk na den afloop dier audientie komen mededeelen, dat er vier bisdommen en één aartsbisdom zouden gevestigd worden. Die ambtenaar heeft toen aan den Minister gevraagd, of hij tegen die aankondiging geene bedenkingen in het midden gebragt had? De Minister heeft daarop een ontkennend antwoord gegeven. De ambtenaar heeft toen bedenkingen van finantiëlen aard geopperd. Zij hebben te zamen alle bijzonderheden over de invoering der Bisschoppelijke hierarchie nagegaan. De Secretaris heeft te kennen gegeven, dat hij geene kans zag de daartoe vereischte uitgaven uit de ingewilligde begrooting te bestrijden. Nadat men daarover in berekeningen en in conferentien getreden was, is de Internuntius een a twee dagen later weder aan het Ministerie gekomen en heeft men de finantiële bezwaren aan dien Prelaat medegedeeld. Men heeft hem aangetoond, dat het eene onmogelijkheid was om uit de vastgestelde begrooting van het loopende jaar de meerdere uitgaven te betalen welke uit de nieuwe organisatie zouden voortvloeijen. Van dat bespreken en becijferen bestaat bij zijn departement eene nota, maar zonder onderteekening en zonder dagteekening, doch toevallig kunnen de secretaris en referendaris aan die nota eene vaste dagteekening geven, die anterieur is aan 17 januarij jl. De nota moet zijn opgemaakt tusschen den 12 en 17 januarij jl. Zij weten zeer stellig dat die nota een gevolg is van de berekeningen met en door den Minister gemaakt. De vaste dagteekening dier nota wordt daardoor bewezen dat het bisdom van Utrecht daarop voorkomt als te bestaan uit 41 parochien. Nu is juist bij Koninklijk besluit van 17 januarij jl. eene 42ste parochie, met name Gockingen, bij het bisdom gevoegd. Na den 17 januarij kon dus de nota niet zijn opgemaakt. Aan den voet dier nota vindt men eene becijfering van de uitgaven voor vijf bisschoppen, vicarissen-generaal enz. Dat komt dus geheel overeen met de mededeeling door den Internuntius gedaan. En die nota moet door den Minister aan den Internuntius medegedeeld en voorgelezen zijn. Zie daar wat hij van drie geloofwaardige ambtenaren bij zijn departement heeft vernomen. Dat is geen dichterlijke voorstelling, maar slechts de uitkomst zijner bevinding. Opmerkelijk coincideert dus hetgeen hij te Rome en hier heeft vernomen. Wat tusschen den Nuntius en den Minister van Buitenlandsche Zaken den 12 januarij jl. is voorgevallen, weet Z. Exc. volstrekt niet anders dan uit de brieven die hij gelezen heeft. Daarin wordt gezegd, dat de Minister van Buitenlandsche Zaken aan den Internuntius gevraagd heeft, of hij hem eene officiële mededeeling deed. Het scheen den Internuntius toe, dat die vraag eenigzins verstoord geschiedde, waarop hij ten antwoord gaf, dat, of het al dan niet eene mededeeling was, men dit binnen zes weken wel zou ontwaren. Tusschen de verklaringen van den Nuntius en den Minister zal Z. Exc. geene beslissing vellen. Er is geen derde persoon bij geweest, die uitmaken kan wat er gebeurd is. Dit wil hij alleen zeggen, dat als men de kanselarijen van de diplomatie kon nagaan men hoogst waarschijnlijk zou ontwaren dat ook zij volledige kennis droeg van de aangekondigde organisatie. Ook zij hadden daarvan mededeeling ontvangen en beschouwden dit als eene bekende zaak. Van daar dat onze Gezant op 22 januarij jongstl. in zijne letteren daarvan reeds gewag maakte als van eene hier reeds bekende zaak. Tegen dit een en ander wordt door zijnen ambtsvoorganger aangevoerd, dat er vroeger en later, na den 12 januarij, op eene voorafgaande mededeeling aangedrongen is. Het is zoo, Z. Exc. kan dit verschil niet oplossen. Alleen zou hij kunnen vragen: of men eene meer vormelijke, eene meer officiële mededeeling op het oog had? Als hij na de ontwikkeling van een en ander iemand mogt hebben gekwetst, dan was het buiten zijne schuld. Hij heeft gesproken als een geroepen, als een gedwongen getuige. Welk oordeel men ook in of buiten de vergadering over deze inlichtingen mogt vellen, het kan hem niet baten of schaden. Hij heeft alleen medegedeeld wat hij gelezen en wat hij vernomen heeft.

Z. Exc. is vervolgens overgegaan tot de behandeling van een punt, waaromtrent hij als vrije beoordeelaar kan optreden. De gewezen Minister van Finantien heeft den 19 augustus jl., als lid der Kamer, eene rede gehouden, waarbij hij zich, naar Z. Exc. meent, op een zeer gewaagd terrein heeft gewaagd. Gemeld lid zeide namelijk, dat hij een hard woord moest bezigen, dat namelijk het vorig Ministerie door de niet-mededeeling was *misleid*. Z. Exc. zal alleen zeggen dat die aantijging onnaauwkeurig, ongegrond en onverdiend was. Immers, het doen van mededeelingen was dezerzijds niet bedongen; Rome had ze niet toegezegd. Men kan zich dus met geene mogelijkheid beklagen over gebrek aan die mededeeling. Het vorig Ministerie had geene andere conditie gesteld dan de opheffing van het concordaat van 1827 en de conventie van 1841. Het Hof van Rome heeft schoorvoetende dat eenig beding toegestaan. Bovendien had het vorig Ministerie alleen den wensch kenbaar gemaakt om tijdige mededeeling van de organisatie te ontvangen. De vervulling van dien wensch werd niet beloofd. Het Hof van Rome had reeds in october 1852, bij monde van zijnen Gezant, geweigerd zich daartoe bepaaldelijk te verbinden. Z. Exc. beroept zich op de woorden van den vorigen Minister van Buitenl. Zaken, in de zitting van 18 april jl. gesproken, waarbij die Minister toen reeds verklaard heeft dat hij aan de waarheid verschuldigd was te zeggen, dat er zoodanige belofte tot voorafgaande mededeeling niet was geschied en dat de Internuntius wel degelijk tegen die bewering was opgekomen. Dat protest van den Internuntius dagteekent reeds van october 1852. De vorige Minister van Buitenlandsche Zaken heeft in april jl. nog gezegd dat het Ministerie het Hof van Rome geene verpligting kon of wilde opleggen ten aanzien van iets waartoe het onverpligt was. Het is dus zeker dat het doen eener belofte te dien aanzien door den Internuntius was geweigerd, en dat de vorige Minister van Buitenlandsche Zaken die weigering heeft aangenomen. Dat die Minister alleen gesproken heeft van een geuit verlangen en dat een ander der vorige Ministers dus gewaagd spreekt door den 19 augustus zich op een stellig beding te beroepen. Het gebezigde woord „misleiding" komt Z. Exc. dus ongegrond voor. Al ware de mededeeling niet geschied en al ware dit punt uitgemaakt, dan nog mogt men, na de verklaring van 18 april en na het protest van 16 october jl., den 19 augustus van geene misleiding spreken, omdat de voorafgaande mededeeling achterwege was gebleven.

Z. Exc. doet ten slotte uitkomen dat de voorafgaande mededeeling ook niet in het stelsel van het vorig Ministerie lag. Dat stelsel bragt mede, dat het Hof van Rome geheel vrij was, mits het concordaat wierd afgeschaft. Dat Ministerie kon dus in zijn stelsel zich in de inrigting van het kerkgenootschap niet mengen. Ook dit heeft de vorige Minister van Buitenlandsche Zaken in zijne rede van 13 april jl. aangetoond. Dat Ministerie stond het stelsel van *laissez faire* voor. Z. Exc. zal dit stelsel niet bestrijden en acht het zelfs niet in strijd met de Grondwet. Maar hij zal alleen zeggen dat men de voorschriften der Grondwet voorzigtiger in toepassing had kunnen brengen. Hij althans zou met Rome eenen anderen weg bewandeld hebben en getracht om de organisatie in gemeen overleg te doen vaststellen en uitvoeren. Had men dit gemeen overleg op den voorgrond geplaatst, dan twijfelt hij er niet aan, dat men Rome handelbaarder zou bevonden hebben; dat men dan vele onaangenaamheden zou hebben kunnen voorkomen, en dat dan de spanning zou zijn vermeden welke nu ontstaan is, maar gelukkig met den dag afneemt. Hij besluit met te zeggen, dat men alleen dan van misleiding zou hebben kunnen spreken, wanneer een krachtig beding of belofte had bestaan, dat het Ministerie voorafgaande kennis had moeten dragen. Hij vraagt, waar het bewijs is, dat die belofte van officiële mededeeling gedaan is; dat bewijs bestaat niet, maar wel het protest van den Internuntius aan den Minister van Buitenlandsche Zaken tegen de opvatting dat dit geschieden zou. Hij gelooft dat de beschuldiging van misleiding was onnaauwkeurig en onverdiend.

De heer *Dommer van Poldersveldt* zal zich niet begeven in deze moeijelijke zaak, maar afwachten, wat door den heer *Strens* zal worden geantwoord op het aangevoerde door den Minister, maar hij meent niet te min een enkel woord te moeten in het midden brengen, na hetgeen hij van den Minister heeft vernomen. In diens rede is namelijk sprake geweest van een geacht persoon, die zich betrekkelijk de zaak met den heer *Thorbecke* zou hebben in verband gesteld. Uit het verband dier rede nu meent hij te moeten opmaken, dat hij bedoeld is, en nu acht hij het noodig ter appreciatie van de zaak zijne verklaring te moeten doen voorafgaan, dat hetgeen hij met den heer *Thorbecke* heeft gesproken direct noch indirect betrekking had tot het punt der *kennisgeving*, maar alleen over een gerucht nopens de invoering der hierarchie. Hij meent, dat, wanneer men spreekt over eene zaak van dit belang, men in zijn betoog niet de toevlugt moet nemen tot een gezegde, dat niets afdoet.

De heer *Thorbecke* beantwoordt den Minister breedvoerig. Vooraf doet hij, met het oog op de behoefte en den aard van dit Land, uitkomen, dat alhier geene noodzakelijkheid bestaat voor afzonderlijke departementen van Eeredienst, en toont aan dat juist het bestaan dier departementen in de laatste zes maanden tot zoo vele moeijelijkheden, onaangenaamheden en bekommering heeft aanleiding gegeven. Vervolgens behandelt hij drie punten, naar aanleiding van de voordragt door den Minister. Ten eerste stelt hij in het licht, dat het bij deze aangelegenheid inderdaad niet te doen was om de zaak zelve betrekkelijk de besprokene mededeeling, maar om eenige namen van personen, daarbij betrokken. Ten tweede toont hij aan, dat de voorafgaande mededeeling, die door het vorig Gouvernement verwacht werd, betrekking had niet enkel op het getal bisschoppen en op de zetels, maar op de wijze van afkondiging hier te Lande; zoodanige *schriftelijke* mededeeling, als waarop een Gouvernements-advies kan volgen. Dit staaft hij nader door inhoud en strekking der circulaire van hem uitgegaan als minister van Binnenlandsche Zaken. In de derde plaats geeft hij te kennen, dat, aangenomen zoodanige mededeeling, als hij wachtte en als welke door het vorig Gouvernement werd verlangd, en zij had een min gunstig advies van de Regering uitgelokt, — dan nog de bisschoppelijke hierarchie evenzeer had kunnen zijn ingevoerd, ja zelfs door de Regering moest worden beschermd. — Eene ruime plaats wordt alsnu door den spreker gewijd aan het betoog door het feitelijk gebeurde, dat er werkelijk *geene* mededeeling van de zijde van Rome door het Gouvernement was ontvangen; dat daaromtrent, zoo er dan al kon geacht worden *geene belofte* van Rome te zijn geschied nopens die mededeeling, kennelijk een misverstand moet hebben plaats gehad, voortgevloeid uit een *gesprek* met den Internuntius. Eindelijk komt hij zeer op tegen het verwijt, alsof de spreker als minister van Binnenlandsche Zaken mededeeling zou hebben ontvangen en zijdelings tot de zaak zou hebben medegewerkt. Gedwongen tot deze persoonlijke behandeling der zaak doet hij uitkomen het onredelijke en ongegronde van het verwijt, vermits dit geene andere betrekking kan hebben dan op een *particulier gesprek* door hem, minister, in der tijd met den heer *Dommer van Poldersveldt*, op weg, gevoerd, en waarbij de spreker destijds zijn leedwezen en den sterken indruk betuigde over hetgeen hij op eens in de *Indépendance Belge* las: de allocutie, zonder vooraf te hebben geweten of er sprake was van 3, 5 of 7 bisschoppen. Nader het onredelijke aantoonende, dat men hem in deze zaak wil hebben betrokken, doet hij ten slotte het ongegronde uitkomen van de bewering des kardinaals *Antonelli*, nopens het bezit van *documens positifs*.

De heer *van Bosse* verantwoordt zich nopens hetgeen hij in zijne rede van 19 augustus heeft gezegd. Hij hield vol, dat de Regering geene mededeeling, in den waren zin van het woord, had ontvangen. Vindt men het woord misleiding te hard, men stelle er voor in de plaats, dat het vorige Ministerie in dwaling was gebragt.

De heer *Strens* beantwoordt, voor zooveel hem betreft, den Minister voor de R. K. Eeredienst. Hij houdt bepaald vol, dat aan hem geenerlei mededeeling in den zin der nota van october is geschied; ja dat hij al hetgeen daartegen mogt worden aangevoerd, voor onwaarheid verklaart. Het woord aartsbisdom is niet genoemd; van den tijd van invoering is nooit melding gemaakt. Het punt der bij het departement gevonden nota is door den spreker toegelicht, als zijnde dit niet anders dan eene door den Internuntius verzochte opgave, welke posten, bij eene eventuële organisatie, op de begrooting vrij zouden komen.

De Minister voor de zaken der R. K. Eeredienst zal omtrent het punt, of er mededeeling is geschied, ja of neen, niet meer spreken na de bepaalde ontkentenis der vorige Ministers.

De heer *Groen van Prinsterer* wijst op het groot gewigt der zaak, voor de eer van het Vaderland en van Nederl. Staatslieden. Na al het aangevoerde door den Minister heeft hij moeite aan te nemen, dat alles zich reduceren zou tot een misverstand. De zaak is van zoo veel gewigt, dat hij, bij den bestaanden strijd van gevoelen, wel een nader opzettelijk onderzoek zou verlangen, als niet vatbaar om op staanden voet te worden beslist. Nu eens alles aannemende, wat door de vorige Ministers thans in de Kamer is te kennen gegeven, vraagt hij: 1°, is de indruk, waarin de Kamer en de Natie geweest zijn, niet verschillend van hetgeen nu uit de medegedeelde feiten blijkt; 2°, hebben de vorige Ministers geene aanleiding gegeven om een verkeerden indruk te weeg te brengen? Wanneer deze twee vragen, zoo als hij verlangt, zullen beantwoord zijn, dan blijft eene derde over: welke naam aan het gedrag der vorige Ministers kan worden gegeven?

De heer *Thorbecke* beroept zich andermaal op zijn betoog, dat er alleen een particulier gesprek heeft plaats gehad. Hij komt nader op tegen het vermoeden van onopregtheid tegen de vorige Ministers uitgesproken, opzigtelijk hunne tegenwoordige bevestiging van vroegere verklaringen nopens het niet ontvangen van mededeelingen. Hij had voorts van de opregtheid des vorigen sprekers zelven verwacht, dat door hem den indruk was kenbaar gemaakt over het gedrag van het vorig Gouvernement.

De heer *Groen van Prinsterer*, zijne rede nader verduidelijkende, zegt, dat hij niet bepaald *onopregtheid* had bedoeld, maar althans zich heeft willen beklagen over de *weinige openhartigheid* van de vorige Regering in de zaak. Hij herhaalt overigens de moeijelijkheid om over de gedragslijn der vorige Ministers op dit oogenblik eene bepaalde beslissing te geven.

De heer *Thorbecke* komt op tegen de blaam van weinige openhartigheid, en betoogt dat de heer *van Zuylen* integendeel meer heeft kenbaar gemaakt, dan waartoe hij als Minister verpligt kon worden geacht.

De algemeene beraadslagingen worden daarop gesloten en art. 1 aangenomen met 49 tegen 15 stemmen. Tegen: de heeren *van der Veen*, *Zijlker*, *Storm*, *Westerhoff*, *de Poorter*, *de Man*, *Thorbecke*, *Strens*, *van Hoëvell*, *van Wintershoven*, *Hugenholtz*, *Hengst*, *van Bosse*, *van Eck* en *Reinders*.

Daarna zijn de onderscheidene artikelen aangenomen, nadat de Minister nog verklaard had op de vraag van den heer *van Reede van Oudtshoorn*, dat de standplaatsen voor de R. K. kerkvoogden, bij Koninklijk besluit van 3 november ll., aldus geregeld zijn: voor het aartsbisdom van Utrecht, te Haren bij 's Bosch; voor het bisdom van Haarlem, te Sassenheim; voor dat van Breda, te Hoeven, voor dat van Roermond te Roermond, en voor dat van 's Bosch, insgelijks te Haren.

Eindelijk is het geheele hoofdstuk, gelijk bereids is gemeld, aangenomen met 33 tegen 12 stemmen, zijnde de heeren *Storm*, *Westerhoff*, *de Man*, *Thorbecke*, *van Hoëvell*, *Hugenholtz*, *Hengst*, *van Bosse*, *van Eck*, *Reinders*, *van der Veen* en *Zijlker*.

Morgen discussie over hoofdstuk VIII (*Marine*).

's GRAVENHAGE den 7 december.

De Koning heeft gisteren in een bijzonder gehoor ontvangen Z. Exc. den heer baron *von Doblhoff*, minister van Oostenrijk bij het Nederlandsche Hof.

Z. K. H. de Prins van Oranje, vergezeld van den heer *de Casembroot* en eenige jongelieden, heeft eergisteren avond de voorstelling in den Koninklijk Franschen schouwburg met zijne tegenwoordigheid vereerd.

— Sedert den 23sten der vorige maand zijn te Scheveningen tot en met gisteren nog aangekomen 24 haringschuiten, die gezamenlijk hebben aangebragt 1,861,000 stuks haring, zoodat het bedrag van den in deze teelt reeds gevangen haring beloopt de hoogst aanzienlijke hoeveelheid van 14,621,000, en alzoo nu reeds 5,225,000 meer dan verleden jaar, toen de steurharingvisscherij reeds zoo bij uitstek gunstig is afgeloopen. Van de 77 haringschuiten zijn 22 van de visscherij teruggekeerd, die reeds gedeeltelijk in winterlaag liggen, terwijl anderen zich daartoe gereed maken.

Staten-Generaal.

EERSTE KAMER. — *Zitting van woensdag 7 december.*

In deze zitting zijn behandeld: 1°, het ontwerp van wet tot vaststelling van uitgaven wegens verstrekkingen, dienst 1853 (Departement van Marine), aangenomen zonder discussie, met algemeene stemmen. 2°, dat tot vaststelling van uitgaven wegens verstrekkingen, dienst 1853 (Departement van Oorlog). Aangenomen na eenige woordenwisseling, met 21 tegen 5 stemmen. Tegen: de heeren *van Swinderen*, *de Vos van Steenwijk*, *van der Oudermeulen*, *van Rijckevorsel* en *van Beeck Vollenhoven*. Van de Tweede Kamer zijn ontvangen de hoofdstukken V, VI en VII der staatsbegrooting voor 1854. Verzending aan de Afdeelingen.

De commissien van rapporteurs hebben verslag gedaan over verschillende ontwerpen van wet. De beraadslagin-

gen daarover worden bepaald op aanstaanden zaturdag, des namiddags ten twee ure.

Daarna is de Vergadering gescheiden.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van woensdag 7 december.*

In deze zitting is beraadslaagd over hoofdstuk VIII (*Marine*) der Staatsbegrooting voor 1854, welk hoofdstuk ten slotte is aangenomen met 41 tegen 19 stemmen. Tegen: de heeren *Storm*, *van Bosse*, *Meeussen*, *van Wintershoven*, *Strens*, *de Lom de Berg*, *van Goltstein*, *ten Cate*, *van Hoëvell*, *Hugenholtz*, *Jespers*, *Dommer*, *Westerhoff*, *Reinders*, *Boeije*, *van Nispen*, *Zijlker*, *Storm van 's Gravesande* en *Taets van Amerongen*.

Daarna zijn de discussien aangevangen over hoofdstuk IX *A* (*Nationale Schuld*). Door den heer *van Bosse* wordt voorgesteld het artikel voor amortisatie van schuld met *f* 637. 50 te verhoogen, strekkende om te doen zien dat de berekening voor de amortisatie, voorkomende in den toelichtenden staat tot het hoofdstuk, niet juist is. Dit amendement wordt door de heeren *Rochussen* en *van Rappard* bestreden en door de heeren *de Man* en *van Bosse* verdedigd. Morgen voortzetting der discussien.

ROTTERDAM den 7 december.

Wij vernemen uit eene zekere bron, dat dr. *J. J. van Oosterzee* verzocht heeft, voor de aanstaande beroeping te Utrecht niet verder in aanmerking te komen.

— De buitengewone collecte voor de noodlijdende kerken heeft in de Waalsche kerk alhier opgebragt de som van *f* 461. 55.

— Bij de Plaatselijke Commissie van geneeskundig toevoorzigt alhier is dingsdag den 6 dezer 1 cholera-lijder aangegeven.

— Naar wij vernemen heeft het Z. M. den Koning, H. M. de Koningin-Moeder en Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden behaagd, de inteekenlijst voor het in de maand januarij aanstaande alhier door de liedertafel *Jubal* te geven concert ten behoeve der cholera-lijders en hunne betrekkingen met hunne namen te vereeren.

— Uit Oud-Beijerland wordt ons door eene bevoegde hand verzocht te melden, dat het in onze Courant van dingsdag medegedeeld beroep van ds. *D. van Wijngaarden*, thans te Nieuwe Tonge, tot predikant aldaar, *bij meerderheid van stemmen* geschied is.

— Bij de centrale cholera-commissie te Amsterdam zijn heden geene lijders of overledenen aangegeven.

— Ll. zondag avond werd, op verzoek van den stadsdoctor *Oudenhoff* te Utrecht, de luchtpijp-opening verrigt aan het kindje van zekeren *Denter*, woonachtig in de Flora-steeg aldaar, wegens dreigenden stikdood door croep. De operatie werd gedaan door den heer *Lamie* van Utrecht, bijgestaan door den chirurgijn-majoor *van Hasselt*. Het kindje blijft redelijk welvarende. De *Utrechtsche Courant* zegt dat deze operatie in ons vaderland nog nimmer is ondernomen.

— De commissie, door Z. M. den Koning benoemd om het fortificatiewezen onzer kusten en zeegaten te onderzoeken, is ll. zaturdag te Middelburg aangekomen, en maandag daaropvolgende naar Brouwershaven vertrokken om verder in Zuidbeveland het haar opgedragen onderzoek te bewerkstelligen en van daar weder derwaarts te komen, om zulks op het eiland Walcheren te doen.

— De waterhoogte te Arnhem was den 6 dezer 0 el 5 palm 2 duim.

— Rijnhoogte te Keulen 5 december 3 voet 9 duim Keulsch peil (3 voet 11 duim Rijnlandsch).

Te Coblenz was gisteren middag geen drijfijs. De Moezel had zich gezet, bij eene waterhoogte van 4 voet 8 duim. Te Mainz was eergisteren middag veel drijfijs op de Main en was de brug weggenomen.

— De Koninklijke maatschappij van schoone kunsten en letterkunde te Gent heeft tot corresponderende leden voor Nederland benoemd de heeren *H. Tollens* Cz., te Rijswijk, en *C. G. Withuys*, te 's Gravenhage.

— Door Zijner Majesteits gezant te Konstantinopel wordt berigt, dat volgens eene van den Nederlandschen consul te Galatz ontvangen mededeeling, de vaart op den Donau tegenwoordig als zeer gevaarlijk is te beschouwen, zelfs voor de neutrale schepen.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 7 December.

OVERLEDEN: J. Plind, jm., 22 j. — M. Geerders, wed. J. Wouters, 71 j. — C. de Kort, man van D. Borghart, 29 j. — C. J. Kwakkelstein, d., 2 j. — J. T. P. Hermans, z., 2 j. — J. C. van der Zwet, z., 10 m. — F. Mulder, wed. Hulstkamp, 83 j. — F. A. van Doeveren, z., 6 m. — A. F. Ording, d., 13 j. — J. M. van Erk, vrouw van J. C. Pieters, 28 j. — A. Veening, d., 1 j.

BEVALLEN: C. J. R. Mineur, geb. Stroomberg, z. — J. M. van der Put, geb. van der Wal, d. — L. van Dijk, geb. Gret, z. — T. Hollander, geb. van Kersen, z. — W. M. Vis, geb. Jansen, z. — J. Steinbach, geb. Peterse, d. — A. van Gorkom, geb. Vosseveld, d. — A. C. de Mey, geb. Colet, z. — C. van Brugge, geb. Verroen, z. — M. Fabri, geb. Visser, z. — W. de Bruin, geb. Tromp, z.

GEHUWD: J. H. Bakker, weduwen., met M. van der Aa, jd. — L. M. Klementaski, jm., met A. Bosman, jd. — C. Boovenlander, jm., met B. van Eyk, jd. — A. H. de Valk, jm., met C. de Vos, jd. — P. Dijxman, weduwen., met M. J. Drees, jd. — A. van Wassenaar, jm., met J. Honders, jd. — P. Diederik, jm., met C. van der Ster, jd. — J. B. Knottnérus, jm., met J. Cramer, jd. — B. Kany, jm., met C. Muller, jd. — A. Slijp, jm., met T. de Vries, jd.

OPENBARE VERKOOPINGEN
van HUIZEN, enz.,
IN *het Notarishuis* TE ROTTERDAM,
Woensdag den 7 December 1853.

N.° 1. Het *Huis* en *Erve*, aan de westzijde van de Tweede Lombardstraat, wijk 8, n.° 168. In trekgeld *f* 3500, verkocht.

N.° 2. De Partij *Warmoeziersland*, *Huis* en *Schuren*, in het Zwaanshals te Rotterdam, wijk 14, n.° 36. In trekgeld *f* 1825, verkocht.

N.° 3. Het *Huis* en *Erve*, aan de oostzijde van de Zwanensteeg, uitkomende op de Kipstraat, wijk 11, n.° 506. In trekgeld *f* 450. verkocht.

Het *Pand* (waarin een Winkel in Kruidenierswaren enz.), met eene Vrije Poort daarnevens, waarin diverse *Achterwoningen*, eene van welke dient tot Koffijbranderij, *Bovenwoningen*, *Open Plaats*, *Kelders* en *Erve*, in de Boompjes, nabij de Pottebakkerssteeg, wijk 1, n.° 164. In trekgeld *f* 12,200, verkocht.

Het *Huis* (waarin eene Koffijhuishouders-Affaire), *Bovenhuis* en *Erve*, aan de westzijde van de Groote Draaisteeg, nabij de Boompjes, wijk 1, n.° 91. In trekgeld *f* 8050, daarboven *f* 750, verkocht.

Het *Huis*, verdeeld in drie Vertrekken, voorts nog een *Pand*, *Tuin*, *Open Grond* en *Erve*, in den Kleinen Boschpolder, aan de zuidzijde van den Boschweg, aan de Plassen, gemeente Kralingen, wijk A, n.° 67. In trekgeld *f* 1925, verkocht.

Het *Huis*, *Bovenhuis* en *Erve*, aan de westzijde van de Eerste Lombardstraat, wijk 8, n.° 142, nabij het Leydscheveer. In trekgeld *f* 10450.

Het *Huis*, *Bovenwoning* en *Erve*, aan de westzijde van de Eerste Lombardstraat, op den noordhoek van de Watersteeg, wijk 8, n.° 130. In trekgeld *f* 3250.

N.° 1. De *Houtzaagmolen*, zijnde een Bovenkruijer, genaamd DE ZWAAN, met *Toebehooren*, *Woonhuis* en *Loodsen*, *Knechtswoningen*, *Brandspuithuisje*, *Bleekveld*, *Open Gronden*, *Watering* en *Erven*, in het Zwaanshals te Rotterdam, wijk 14, n.s 96, 97 en 98. In trekgeld *f* 10100.

N.° 2. Een *Dito*, als voren, genaamd DE OOIJEVAAR, met *Toebehooren*, Houten *Loodsen*, *Knechtswoningen*, *Open Gronden*, *Watering* en *Erven*, als voren, wijk 14, n.s 99 en 100. In trekgeld *f* 11000.

N.° 3. Een *Dito*, als voren, zijnde een Palsrok, genaamd DE AREND, met *Toebehooren*, voorts Houten *Loods*, *Knechtswoningen*, *Open Gronden*, *Bleekveld*, *Watering* en *Erven*, als voren, wijk 14, n.° 101. In trekgeld *f* 7000.

N.° 4. Het *Heerenhuis*, genaamd DAMLUST, *Kantoor*, *Tuin*, *Knechtswoningen*, *Loodsen*, *Koepel*, *Weiland*, *Moesgrond* en *Erven*, als voren, wijk 14, n.s 103, 105, 106 en 107. In trekgeld *f* 7600.

N.° 5. De Partij *Weiland*, twee *Loodsen*, *Waterkom* en *Erven*, als voren, wijk 14, n.° 104. In trekgeld *f* 2800.

N.° 6. Het *Huis*, *Schuur*, *Open Grond* en *Erven*, als voren, wijk 14, n.° 102. In trekgeld *f* 1025.

N.° 7. De Partij *Warmoeziersgrond*, *Schuur* en *Erven*, als voren, groot 13 Roeden. In trekgeld *f* 425.

N.° 8. Eene *Dito*, als voren, groot 22 Roeden. In trekgeld *f* 675.

N.° 9. De *Tuin*, *Koepel*, gen. NOOIT GEDACHT, *Steenen Huisje* en *Erven*, als voren, groot 6 Roeden 3 Ellen. In trekgeld *f* 750.

N.° 10. De *Tuin enz.*, *Weg en Watering*, als voren, groot 34 Roeden 50 Ellen. In trekgeld *f* 1650.

N.° 11. Het *Regt* tot de Visscherij in de rivier de Rotte, binnen en buiten Rotterdam. In trekgeld *f* 1375.

Zeetijdingen.

DORDRECHT den 7 dezer. Volgens schrijven van kapitein F. Agema, voerende het barkschip *Timor*, dd. VALPARAISO 14 oct., was hij aldaar den 6 dito van Antwerpen in goeden staat, zonder schade aan schip en tuig, aangekomen; alles wel aan boord. — [*Het gerucht, door de* Précurseur d'Anvers *medegedeeld, dat bovengenoemde bodem bij Kaap Hoorn masteloos zou gezien zijn, was dus ongegrond.*]

HELLEVOETSLUIS den 7 dezer. Gisteren namiddag niets gepasseerd; de wind Z. W. — Heden morgen uit zee *Ivanhoe* (st.), G. Craib, van Leith; de wind Z. W. en mistig.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS (behalve de gisteren gemelde) *Vriendschap*, F. F. Bieze, naar Belfast, en *Diana*, P. L. Schep, naar Newcastle.

BRIELLE den 7 dezer. Gisteren na posttijd niets gepasseerd. — Heden voor posttijd uit zee *Hanover* (st.), J. Fife, en *Giraffe* (st.), T. Goodburn, beiden van Londen. Naar zee *Norfolk* (st.), J. Leetham, naar Goole; de wind Z.

MAASSLUIS den 7 dezer. Gisteren na en heden voor posttijd niets gepasseerd; de wind Z.

TEXEL den 6 dezer. De wind kompasrond. Nog uit zee *Lord John Russell* (st.) v. Londen. Vertrokken niets.

DELFZIJL den 3 dezer. Heden vertrokken *Harmina Catharina*, Bakker, naar Odessa.

ZOLTKAMP den 4 dezer. Heden uit zee *de Vlijt*, Engelsman, v. St. Petersburg.

Aangekomen:

Te ST. HELENA 26 oct. *St. Helena*, Keus, van Batavia n. Rott. Te VALPARAISO 5 oct. *Prinses Charlotte*, Harms, v. S. Franc. Te CALLAO 14 oct. *Olivier van Noord*, Guyt, van Valparaiso (is den 20 dito naar Chincha gezeild); 22 oct. *Mosambique*, Bouman, en *Boreas*, Visser, beiden van Panama. Te KAAP HAYTIEN 30 oct. *Maracaibo*, Ouwehand, van St. Thomas. Te PORT-AU-PRINCE 28 oct. *Marie Antoinette*, Meints, van Liverpool. Te TSCHESME vóór 20 nov. *Piet Hein*, Meijer, van Konstantinopel. Te TRIEST 5 dezer *Tjallinga Aurelia*, Fekkes, van Amst., laatst van Ancona. Te LISSABON 19 nov. *Thetis*, de Zeeuw Baggus, en 26 dito *Verwisseling*, Riedijk, beiden van Shields. Te OPORTO 21 november *Zeeploeg*, Koster, van Londen, en *Betje Pronk*, Vos, van Riga, beiden laatst van Vigos. Te VIGOS 12 november *Johanna Maria*, Schummelketel, van Amsterdam (24 dito uitgekl. naar Oporto); 14 *Odilia Maria*, Prins, van Riga, en *Dolphijn*, Hazewinkel, van Londen (beiden 25 dito uitgekl. naar Oporto); 18 *Gesina*, van Sluis, mede van Londen (29 dito uitgekl. n. Oporto). Te SANTANDER vóór 28 nov. *Joven Augustina*, de Ibarraran, van Rotterdam. Te GLUCKSTADT 3 dezer *de Elve* (st.) van Rotterdam. Te TRAVEMUNDE 4 *Vriendschap*, Wijbes, van Amst. Te PILLAU 2 *Catharina Johanna*, Kuiper, van Hamburg. Te STOCKHOLM 28 nov. *Sophia Augusta*, Pettersson, van Amsterdam.

Vertrokken:

Van CALLAO 17 october *Mathilde*, Herman, en 18 dito *San Francisco*, Kramer, beiden naar het Kanaal. Van IQUIQUE 19 oct. *Sabine & François*, Beeckman, mede n. het Kanaal. Van HAVANNA 9 nov. *Fortuna*, Noordhoek, naar Rotterdam. Van TRIEST 1 dezer *Eduard*, de Boer, mede naar Rotterdam. Van ANTWERPEN 3 *India*, Luning, naar Batavia. Van STRALSUND 2 *Frouke Egberdina*, Lukje, naar Londen.

Volgens brief van kapit. T. P. Teensma, voerende het schip *St. Petersburg Packet*, van Messina n. Galatz, dd. DARDANELLEN 14 november, was hij toen aldaar met meer dan 200 schepen wegens tegenwind kruisende.

Kapit. G. G. Flik, voerende het schip *Monnikendam*, van Amst. naar Venetië, met schade te GIBRALTAR binnen, meldt van daar dd. 23 nov., dat na zijn ontslag uit de quaranteine en gehouden onderzoek bevonden is, dat hij verpligt zal zijn te lossen.

HELSINGFORS 26 nov. Van de lading van het gestrande schip *Stephan Sayin*, kapitein Holstein, van Petersburg naar Amsterdam, is behalve 3 vaten talk niets geborgen.

ELSENEUR gepasseerd: Den 1 dezer *Johanna*, Ahrens, v. Libau n. de Maas, en *Victor*, Bergström, van Reval naar Schiedam. Den 2den *Hendrika*, Plukker, van Libau naar de Maas, en *Maria*, Zeilinga, van Amsterdam naar Stettin.

NORDEN 3 dezer. Wegens de vorst zijn in de haven van Nieuw-Harlingerzijl binnengeloopen: 29 nov. *Wierdina Fokkelina*, de Groot, van Grossenzijl naar Rotterdam, met gerst; 1 dezer *Frau Trientje*, Juist, van Amsterdam naar Bremen, met rijst, *Christina Wobbegina*, van der Werp, van Kampen n. Sleeswijk, en *Junge Johann*, Janssen, van Amsterdam naar Harburg, met stukgoederen.

Uittreksel uit de Lloydslijst van den 5 december:

Van LONDEN uitgeklaard 3 dezer *Secret*, Child, en *Lady Elizabeth*, Hodgson, beiden naar Rotterdam. Van HARWICH vertrokken 3 *Margaretha Gezina*, Edema, (van Memel) naar Londen. Te NEWHAVEN aangekomen 3 *Ouse*, Banks, en te PLYMOUTH dien dag *Caroline R. Ferrer*, Long, beiden van Rott. Te HULL 3 *Aaltje Pronk*, Schuur, van Pillau. Te SUNDERLAND 3 *One*, Farrow, van Rott. Te SHIELDS 2 *Jantina*, Blaak, van Antwerpen, *Mentor*, Wiersma, van Dordrecht, en *de Hoop*, Brouwer, van Dantzig. Te STROMNESS 29 nov. *Ariane*, Puister, van Douglas; het scheepsvolk weigerde verder te zeilen, bewerende dat het schip lek was. — Van LIVERPOOL uitgeklaard 3 *Harmonie*, de Groot, naar Dordrecht. Van CARDIFF vertrokken 3 *Samarang*, Immink, naar San Francisco. Van PENZANCE 2 *Margrietha*, Jansen, naar Napels.

FALMOUTH 4 dezer. De wind Z. Vertrokken gisteren *Drie Aurelia's*, G. Evertz, (van Amst.) naar Odessa, en *August & Julius*, Boysen, (van Bahia) naar Amsterdam.

Den 5 dezer was de wind te Deal Z. Z. W.

Bij WIGHT 3 dezer *Willem III*, C. van der Burg, van Batavia naar Rotterdam. — Bij DOUVRES 3 dezer *Hellevoetsluis*, W. J. Vos, van Londen naar Port Philip.

Het schip *Bato*, kapit. W. F. Broeksmit, van Londen n. Hobart Town, te PORTSMOUTH binnen, heeft den 3 dezer de reis voortgezet.

Gepraaide Schepen:

Door de *President*, den 1 dezer te Scilly binnengeloopen:

Den 30 november een Nederlandsche oostindievaarder, toonende Rott. collegievlag met n.° 336 (*Vier Gezusters*, P. Verschuur, van Londen naar Port Philip).

Cargalijsten.

Amsterdam.

JOHN RITSON, Ritson, van *Soerabaya.*

1986 p. Tabak, 350 b. Koffij, 95/2 en 2/4 k. Cigaren, *Wuste en Hintzen*; 114 Huiden, *Tollius Glusenkump*; 1600 boss. Bindrotting, *J. Barge.* — Voor Rotterdam: 558 kranj. Suiker, *H. van Rijckevorsel*; 476 kranj. dito, *W. Ruys* J. Dz.; 676 b. Koffij, *A. Campbell en Co*; 2600 Koehuiden, Gebr. *Nottebohm*; 143 kranj. Suiker en 111 b. Rijst, Order.

AGATHA, Zeilinga, van *Livorno.*

4 k. Olijfolie, 39 k. Marmer, 492 st. dito Vloersteenen, *Kreglinger en Co.*; 17 v. Talk, *N. D. Brandon*; 2 v. Olijfolie, *F. Meerwein en Zn.*; 110 v. Potasch, *van Heukelom en Vollenhoven*; 50 v. dito, *Muller en Reesse.* — Voor Rotterdam: 100 b. Jeneverbessen, 3 b. Komijn, 3 b. Amandelen en 1 pijp Olie, *Merrem en Co.*; 3 v. Aarde, *P. J. van der Schrieck en Co.*; 22 coll. Droogerijen, *C. L. Ringrose en Co.*; 8 coll. dito, *S. A. le Vino en Co.*; 30 pijp Spiritus, 12 b. Amandelen, 102 b. Komijn, 1295 st. Marmeren Vloersteenen, Order.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

KAAP DE GOEDE HOOP, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend gekoperd Engelsch Campagne Fregatschip *Caroline Agnes*, kapit. *A. T. Morris.* Adres ten kantoren van *Kuyper*, *van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen.*

MALTA en SMIRNA, het Nederl. Schoener Hoekerschip *Oceaan*, kapitein *G. van Duffelen.* Adres bij *Kuyper*, *van Dam en Smeer.*

NEW-YORK, het Hamburger Brikschip *Pinnasberg*, kapitein *T. G. Herting.* Adres ten kantore van *Kuyper*, *van Dam en Smeer.*

Te Vlaardingen:

LISSABON, het Nederl. Hoekerschip *Vereeniging*, kapit. *T. van Vliet.* Adres ten kantore van *Kuyper*, *van Dam en Smeer.*

Beursberigten.

MADRID den 2 December.

Spanje 1 per cents 22¼; dito 3 per cents 42¼; dito Certific. 3¼.

PARIJS den 6 December.

Frankrijk 3 per cents 75. 45; dito 4½ per cents 101; Rusland 4½ per cents 96.

LONDEN den 7 December.

De 3 per cents Geconsolideerden 96⅛; Spanje 1 per cents 22⅜; Mexico nieuwe 3 per cents 25¼; Grenada 2½ per cents 21¼.

ANTWERPEN den 6 December.

België 2½ per cents 53⅜ g. Spanje 1 per cents 21 5/16 g.; dito Binnenl. 3 per cents 42¼ g. Oostenrijk 5 per cents 80¼ g. — Geanimeerde handel en hoogere koersen.

AMSTERDAM 7 December.

			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
NEDERL., Werkelijke Schuld....	2½	pCt.	61 5/16	61½	61⅜
» dito dito	3	»	73⅜		
» dito dito	4	»	92 15/16	93⅛	92⅞
» Amortis-Syndicaat.....	3½	»			
» Aand. Hand.-Maatsch..	4½	»			
» O. I. Leening.........	4	»			
» Aand. Holl. Spoorw....	....				
» Rijn-Spoorweg.........	4½	»			
FRANKRIJK, Certificaten.........	3	»			
RUSLAND, Obl. *Hope & Co.*,......	5	»	104		
» dito dito 1828/29	5	»	102¼	102⅝	102½
» Cert. dito 1831/33	5	»			
» dito dito 1840...	4	»	88⅜		
» dito bij *Stieglitz*......	4	»			
» dito dito Nieuwe	4	»	87		
» dito Admin. te Londen	5	»			
» dito dito dito	4½	»	94⅜		
POLEN, Aand. 1829, *fl.* 300.....	....	*f*			
» dito 1835, - 500.....	....	-			
» Obligatien..............	4	pCt.	81⅜		
SPANJE, Obligatien..............	1	»	21⅜	21⅜	21 11/16
» dito	3	»			
» Binnenlandsche.........	3	»	41⅜	41⅝	41⅜
» Amortisable Schuld.....	....		4⅞		
» Bewijzen van Coupons...	....		5⅜		
OOSTENRIJK, Obl. bij *Goll & Co.*	5	»	63¼		
» dito dito	4	»			
» dito Metall.........	5	»	76	76¼	
» dito dito Nieuwe	5	»	90⅞	91	91
» dito dito lett. B.	5	»	90⅞	91	91
» dito dito	2½	»	39 5/16		
BELGIE, Certificaten............	2½	»			
» dito *Rothschild.*	2½	»	50 3/16		
PORTUGAL, Oblig.................	3	»	36⅜	37⅛	36 13/16
» dito Uitgestelde....	....				
» 1853.................	3	»			

Haarlemmermeer, 5 pc., 100. Rusland, Cert. Admin. Hamburg, 5 pc., 100; Certific. van Assign., 6 pc., 68⅜. Peru 1849, thans 4½ pc., 68⅜ a 68¼, gebl. 68¼. Venezuela, £ 100, 3½ pc., 31¼; idem Uitgest. 13⅜. Grenada, 2½ pc., 20 15/16 a 21 1/16; idem Uitgest. 8 3/16 a 8¼. Mexico, Nieuwe 3 pc., 23 a 23 3/16. Amerik. Bank-Actien 4 3/16; idem Orig. 3⅜. Louisiana, 5 pc., 99½.

Beleening 3½ pc. Prolongatie 4 pc.

De meeste, zoowel Hollandsche als vreemde fondsen, zijn bij onbeduidenden handel tot iets lagere prijzen dan gisteren gedaan.

ROTTERDAM den 7 December.

Nederlanden, Werkelijke Schuld, 2½ pc., 61½; idem idem, 3 pc., 73⅜; idem idem, 4 pc., 93⅛ l. k., 93¼ h. k., 93⅛ gebl. k. Oostenrijk, Metaliek, 5 pc., 76⅜. Mexico, Bewijzen, 6⅞. Ecuador 3 11/16. Venezuela, Uitgest., 5 pc., nu 1 pc., 13½ l. k., 13⅜ h. k. Rotterdamsche Stoomboot-Actien 50½.

Door een defect aan de telegrafische linien tusschen hier en Brussel zijn onze gewone vroegbeurskoersen van Londen van denzelfden dag ons niet ter beurze geworden, dien ten gevolge was de handel zeer stil; echter hebben de meeste fondsensoorten zich vrij goed op derzelver prijzen van gisteren gesoutineerd en zijn zelfs Binnenlandsche 4 pCts. door eenige daarin bewerkstelligde inkoopen circa een half pCt. in koers gemonteerd.

Marktberigten.

SCHIEDAM den 7 December.

GRANEN. Rogge, verkocht 144 ℔ Reval *f* 347 6/w.

Moutwijn, ...	per Ned. Vat zonder Fust	*f* 18. 75	zonder de belasting.
Jenever, ...	» » » » »	- 23. 25	
» Amst. proef	» » » » »	- 24. 50	

AMSTERDAM den 7 December.

GRANEN. Tarwe onveranderd; 133 ℔ Kubanka *f* 453. Rogge: bij eenige partij iets lager; 120 ℔ N. Petersb. *f* 310. Gerst, Haver en Boekweit zonder handel.

Koolzaad in deze maand £ ½ lager, op 9 vaten Olie te leveren: dadelijk £ 70½; in Dec. e. k. £ 70½. Lijnzaad zonder handel. Raapolie: dadelijk iets williger, op levering met weinig variatie; op 6 wek. *f* 39½; Vliegend *f* 38 a ½; 1 Mei e. k. *f* 39¼ a ½; 1 Sept. e. k. *f* 37¾; 1 Oct. e. k. *f* 38; 1 November e. k. *f* 38¼. Lijnolie: dadelijk prijshoudend, op levering een doen; op 6 w. *f* 31½; Vlieg. *f* 30½; 1 Maart e. k. *f* 30; 1 April en Mei e. k. *f* 30½. Hennepolie, op 6 w. *f* 38½; vlieg. *f* 37. Raapkoeken, per 1040 st. *f* 84 a *f* 86. Lijnkoeken, per 104 st. *f* 11 a *f* 14.

Handelsberigten.

AMSTERDAM den 7 December.

SUIKER. De gisteren avond geveilde 307 vat Surinaamsche zijn gedeeltelijk verkocht en opgehouden tot *f* 27 a *f* 29½.

LONDEN den 5 December.

KOFFIJ. Native Ceylon met beperkten omgang doch ferm, en voor goed ordinair wordt 47/ a 47/6 gevraagd. Plantation is zeer goed gevraagd en bedingt volle prijzen. Vreemde soorten vinden grif koopers, doch slechts weinige partijen worden aan de markt gebragt. Voor Rio wordt 44/ tot 49/ betaald. — SUIKER. In vreemde soorten is de omgang beperkt, doch daar de voorraad niet vermeerdert zijn de prijzen geheel onveranderd gebleven. Geraffineerde. Ofschoon de koopers voor consumtie niet geneigd zijn om hunnen handel uit te breiden, bleven evenwel de prijzen zeer vast en men noteert bruine lompen 43/6. Hoewel de omgang in Crushed heden kalm is gebleven, toch de prijzen ferm. — RIJST. Voor

O. I. soorten worden vorige prijzen gevraagd, doch men vindt slechts weinig koopers. Blanke Bengaal bedingt 14/ a 15/6, Madras 13/ a 14/. — KATOEN. De omgang in dit artikel blijft voortdurend kalm, doch tot heden zijn de prijzen nog niet gedaald. — HOPPE ferm op de volgende prijzen: Mid. en East Kent £ 12. 12 a 16. 16, Weald of Kent £ 10. 10 a 11. 11, Sussex £ 10 a 10. 10. In vreemde soorten heeft van £ 7.7 tot 9. 9 zeer goede omgang plaats. — GRANEN. Engelsche Tarwe, waarvan de voorraad in loco matig is, vond heden alleen tot 1/ a 2/ lagere prijzen koopers. De prijzen der vreemde Tarwe zijn 1/ gedaald, doch tot die lagere prijzen bestond heden ook meer kooplust. Meel met weinig handel en met vorige prijzen betaald. Gerst is heden eveneens 1/ a 2/ gedaald. — TALK kalm. Men noteert in loco 55/6, St. Petersb. Y. C. in loco 57/, op December 56/9, op Januarij—Maart 67/6. Voorraad 32,330 v. tegen 50,222 in 1852 en 71,317 in 1851.

VEEMARKT. Ossen waren heden matig aangebragt en vonden tot volle prijzen goeden aftrek. Schapen waren weinig en grootendeels van geringe kwaliteit aangeboden, en moeijelijk kon men de prijzen van Maandag ll. verkrijgen. Goede Kalveren zijn schaarsch en iets gerezen. De aanvoer bestond uit 298 Ossen, 1270 Schapen en Lammeren en 212 Kalveren. Aan de markt van heden waren 1055 Ossen, 3970 Schapen en Lammeren, 278 Kalveren en 240 Varkens.

LIVERPOOL den 3 December.

KATOEN. De markt sloot kalm, doch met onveranderde prijzen. Het totaal der verkoopen van heden bedroeg 6000 b., waarvan 450 Pernam en Maranham van 6¾ tot 7¼ d., 700 b. Egyptische van 5 tot 8 d. en 600 b. Suratte van 2½ tot 2¾ d. Aanvoer sedert Donderdag 10,000 b.

ANTWERPEN den 6 December.

KOFFIJ. Men noteert heden den verkoop van 1183 b. Brazil per *Plantin* tot ferme prijzen; ook werden nog eenige 100den St. Domingo per *President* teruggekocht. — SUIKER. Heden hebben 343 k. blond Havanna per *Maria Engrazia* en 60 k. dito per *Vierge Marie* koopers gevonden. — VRUCHTEN. Van Malaga Citroenen werden in de laatste dagen ca. 100 k. afgedaan. — Van TERPENTIJNOLIE werden heden 45 vaatjes Amerikaansche per *J. M. Hicks* verhandeld. — GRANEN. Over het algemeen bleven de prijzen ferm, doch de omzettingen waren weinig belangrijk. Men betaalde voor blanke Amerikaansche Tarwe van fl. 18½ tot 19 volgens kwaliteit, voor Cubanca fl. 17 en voor Romelia van fl. 16 tot 16½ per 80 kil. In Rogge werden geene omzettingen bekend.

HAMBURG den 3 December.

KOFFIJ. Men noteert heden 4⅞ a 4¾. Heden hebben 2400 b. Rio zeilende van de Midd. Zee koopers gevonden. — RAAPOLIE iets fermer op 23 mb. in loco, 23¼ mb. op Mei en 23 mb. op Oct. — Van ZINK werden 500 qx. in loco a 15¼ op Januarij afgedaan, als ook nog 1000 qx. op het voorjaar a 15½ mb. — GRANEN. Tarwe kalm. Rogge flaauw.

BRESLAU den 2 December.

KLAVERZAAD. De handel in dit artikel blijft voortdurend kalm; heden werden ca. 50 qx. aan de markt gebragt, welke evenwel koopers hebben gevonden, ten einde eenige orders uit te voeren. Voor rood Zaad betaalde men van 14 tot 15½ th. en voor wit van 15 tot 23 sgr.; fijn rood Zaad is zeer gezocht, doch er wordt weinig van aangeboden, daar de oogst zeer klein is. — Van ZINK werden heden nog 2000 qx. a 7½ th. omgezet; in loco zou men 7¼ sgr. kunnen bedingen.

DANTZIG den 2 December.

GRANEN. Ten gevolge der vorst was de handel niet zeer levendig en aan de graanmarkt van heden werden door den verminderden kooplust iets lagere prijzen betaald; 115/120 ℔ Tarwe bedong fl. 480 a 485. Rogge. Daar de omgang voor Noorwegen thans zeer onbeduidend is geworden, is dit artikel ook iets gedaald. Gerst. 100/110 ℔ bedong fl. 300 a 330. Voorloop gedaald tot 31 th. pr. 9600 °/₀ tr.

RIGA den 1 December.

Wij hebben zwaren hagel gehad en de gemeenschap met Bolderaa is onmogelijk, dan alleen met de sterkste pogingen der stoomboot. Men kan reeds over het ijs gaan. De herfsthandel raakt ten einde en voor de artikelen in loco is de markt zeer kalm. GRANEN. Van Rogge werden nog 200 last afgedaan, waarvoor men betaalde: 116 ℔ 115 r. cont. en 114/115 ℔ 113 r. op levering, in Mei is de levendigheid welke er heerschte opgehouden; men schat de verkoopen dezer week op 700 a 800 last. Op het einde der week betaalde men voor 117/118 ℔ 100 r. cont., 116/117 ℔ 98 r. cont., 104 r. met 50 °/₀ vooruit en 107 r. met 25 °/₀ waren in deze laatste dagen niet meer te verkrijgen, en men heeft 115/116 ℔ a r. 103 cont. met 50 °/₀ vooruit moeten loslaten. Tot dezen prijs, als ook nog tot r. 97 a 98 cont. zijn er nog verkoopers. Daarentegen bestaat er eenige vraag met 25 °/₀ vooruit, doch zelfs tot r. 106 c. hebben de eerste verkoopers geene koopers kunnen vinden. Op levering in het aanstaande voorjaar kunnen er tot heden ca. 10,000 last, grootendeels voor Duitschland, zijn afgedaan. Van Tarwe zijn ca. 200 last verkocht: 128/129 ℔ a 152½ r. cont., met de helft vooruit. In Haver en Gerst was de omgang weinig belangrijk. — In LIJNZAAD is de handel kalmer geworden; voor cons. vindt men van r. 7½ tot 7¾ cont. per ton, puik van 8½ tot 8 r. cont. verkoopers; de aanvoer was minder belangrijk en dezelve bedraagt tot heden ca. 196,000 ton. Die van Drujanazaad bedroeg 45,000 ton; ook hierin is de omgang niet zeer levendig; de beste kwaliteit is a r. 5 cont. verkrijgbaar. Voor oud Slaglijnzaad en voor Hennepzaad is de omgang beperkt. — HENNEP met onbeduidenden handel. Tot heden zullen 6000 berk. alleen voor het binnenland zijn omgezet. Voor Engeland is nog niets omgezet geworden. — VLAS. Ondanks de sterke daling der prijzen hebben tot heden nog geene omzettingen van eenig belang plaats gehad. — VRACHTEN. Voor Duinkerken Vlas fr. 112 en 15 °/₀. — WISSELKOERS. Amsterdam 191, Hamburg 34⅛ p., Londen 39¼, Parijs 406.

NEW-YORK den 22 November.

(pr. *America*.)

KATOEN. De prijzen zijn op nieuw ⅛ c. gerezen. Het deficit in de aanvoeren bedraagt thans 283,000 b.

NEW-ORLEANS den 19 November.

KATOEN. Men noteert Middling 9¼ c.

MOBILE den 19 November.

KATOEN. Middling 8¼ c.

VALPARAISO den 15 October.

De kalmte in den handel, welke wij reeds twee maanden geleden gemeld hebben, blijft voortduren. Voor consumtie noch voor uitvoer was de omgang eenigzins belangrijk. Eenige koopers van Mendoza zijn in de laatste dagen alhier aangekomen, doch tot heden hebben zij nog weinig gedaan; men wacht ook nog verscheiden anderen; en met de eerste stoomboot hopen wij eenige levendigheid te kunnen melden. — KOFFIJ. Costarica d. 10 a 12. — SUIKER. Men noteert geraffineerde brooden d. 2 a 2. 25, Crnshed d. 2 a 2. 12½. — CACAO. Te Guayaquil d. 5 a 5. 25, te Valparaiso d. 7. — KOPER zeer schaarsch, zoodat de berigten van de daling in Europa zonder invloed zijn gebleven. De mijnwerkers klagen over de schade, welke zij geleden hebben door de droogte, en waardoor de uitvoer niet voor December zal beginnen. Men betaalde d. 19. 75 aan boord. — HUIDEN schaarsch en met weinig handel. Men noteert Amerikaansche d. 9 a 10, drooge gezouten d. 6 a 6. 40, versche gezouten d. 4. 50, Campos d. 9. 50. — KATOEN. Peruaansche d. 10 per quintal. — SALPETER. Te Iquiqa d. 2. 25 en ferm. — NICARAGUA-HOUT d. 2. 50 a 2. 75. — Chili WOL d. 10. — HENNEP is a d. 9 genoteerd. — OSSENHORENS met goede vraag van d. 25 tot 28 per 1000. — VRACHTEN. Voor Engeland: Salpeter £ 3. 15, ligte vracht £ 6. 10, voor het Binnenland van Europa, Guano fr. 85 a 95 per ton, ligte vracht fr. 80 per 500 kil. — WISSELKOERS. Londen 60 dagen zigt 46½, Parijs op 90 dagen fr. 4 80, op 30 dagen 5. 10, Hamburg 42.

JACMEL den 1 November.

KOFFIJ. De oogst welke vroeg rijp scheen te zullen zijn wordt door voortdurende vrij zware regens verhinderd. Daaruit ontstaat de verlegenheid waarin zich de groote Handelaars bevinden welke Koffij noodig hebben. Hierdoor heeft eene sterke rijzing op dit Artikel plaats gehad en de prijzen zijn reeds tot d. 120 gerezen.

Men noteert: CAMPECHEHOUT d. 50. — KATOEN d. 82. — DUBLOENEN d. 260. — Spaansche en Amerik. MATTEN d. 16. 25.

PORT-AU-PRINCE den 5 November.

KOFFIJ. De levering begint iets levendiger te worden. Deze week werden ca. 2000 z. aangevoerd, en de daling der prijzen heeft opgehouden. Wij noteeren heden d. 111 a 114. — CAMPECHE d. 53. — KATOEN d. 106. — GELE WAS d. 4. — DUBLOENEN. Nominaal op d. 262.

JEREMIE den 1 November.

Wij verwachten geene groote hoeveelheid in den handel dan over twee weken, wanneer wij hopen dat de aanvoer van Koffij zal beginnen. De prijzen dezer boon zijn iets gerezen en men noteert heden d. 111 a 112. — CACAO d. 45. — CAMPECHE d. 40 a 45. — DUBLOENEN d. 272.

KAAP HAITI den 2 November.

KOFFIJ met vooruitgaande prijzen. Men noteert thans d. 115 a 117. CAMPECHE geniet zeer goede vraag en onder d. 45 vindt men moeijelijk meer verkoopers. — CACAO d. 36. DUBLOENEN d. 260.

GONAIVES den 1 November.

De markt is kalm. KOFFIJ d. 115. — CAMPECHE d. 42. — KATOEN d. 102. — DUBLOENEN d. 264.

AUX CAYES den 1 November.

KOFFIJ gerezen en heden ferm op d. 100 a 110 per centner. — CAMPECHE d. 45. — KATOEN d. 125. — GEELE WAS d. 3 — DUBLOENEN d. 260.

HAVANNA den 10 November.

De markt bleef sedert onze vorige berigten van den 8 dezer zoo voor SUIKER als voor de WISSELKOERS geheel onveranderd.

Advertentiën.

Getrouwd

J. B. KNOTTNÉRUS, beroepen Predikant te *Almkerk*,
en
J. C R A M E R.

Rotterdam
7 *December* 1853.

Getrouwd

P. DIJKSMAN, *P. Zn.*,
en
M. J. DREES.

Rotterdam
7 *December* 1853.
Eenige kennisgeving.

Heden verloste voorspoedig van een' welgeschapen ZOON A. P. VAN DER HOOP, geliefde Echtgenoot van

J. VAN EIK.

Amsterdam
3 *December* 1853.

Heden beviel van een' ZOON W. TRIMP, geliefde Echtgenoot van

J. DE BRUYN.

Rotterdam
den 6 *December* 1853.

Na voorzien te zijn geweest der laatste troostmiddelen van onze Moeder de H. Kerk, overleed te *Overschie* op 24 November 1853 Mejufvrouw M. J. DECKERS, in den gezegenden ouderdom van ruim een en negentig jaren.

Heden overleed mijn waarde Echtgenoot, BASTIANUS VAN DUYL, vroeger *Binnenvader in het Gasthuis alhier*, in den ouderdom van 82 jaren, diep betreurd door mij, zijne Kinderen en verdere Betrekkingen.

Rotterdam G. R O S S T E R K,
den 4 *December* 1853. Wed. B. VAN DUYL.

Op uitdrukkelijke begeerte van den Overledene zullen er geene uiterlijke rouwteekenen gedragen worden.

Heden overleed op den Huize *Rustburg*, in den ouderdom van ruim 51 jaren, na een langdurig en smartelijk lijden, mijn innig geliefde Echtgenoot, de Wel Ed. Geb. Heer A. W. VAN KERKWIJK, in leven *Notaris*, *Oud-Burgemeester dezer Gemeente en Oud-Lid der Provinciale Staten van Zuidholland*, diep betreurd door mij en mijne Kinderen.

Ouddorp B. J. H. VAN KERKWIJK,
5 *December* 1853. G R I N W I S.

NB. Op verlangen van den Overledenen zal alleen door de Weduwe de rouw worden aangenomen.

Heden overleed, in den ouderdom van ruim 71 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwdmoeder, ADRIANA HOUWENS, laatst Wed. E. PERIER, diep betreurd door alle hare Betrekkingen.

Rotterdam J. D. HAAXMAN,
6 *December* 1853. uit aller naam.

Rotterdamsche Schouwburg.

HEDEN 8 December 1853, **Buitengewone Voorstelling**, door het Personeel van den Amsterdamschen Schouwburg, onder Directie van *J. EDUARD DE VRIES*, met medewerking van den Heer A. PETERS, als Gast: **DE EER DES HUIZES**, Tooneelspel, in 5 bedrijven, naar het Fransch van *Leon Battu* en *Maurice Desvignes*, door *G. van Beek*, nooit alhier vertoond. Gevolgd door: **HET WETBOEK DER VROUWEN**, Blijspel met Zang, in één bedrijf, naar het Fransch van *Dumanoir*. Aanvang ten **zes ure**.

Rotterdamsche Schouwburg.

De Tooneelisten van den Koninklijken Nederduitschen Schouwburg te 's Gravenhage zullen de eer hebben te geven, op Zaturdag den 10 December 1853, N.° 8 in het Abonnement, op hoogst vereerend verlangen: **DE BRUID VAN VREELAND**, of *Wie is de Bruidegom?* Tooneelspel in vier bedrijven, naar het Hoogduitsch van *J. T. von Weissenthurm*, voor het Nederduitsch Tooneel bearbeid door den Heer *J. C. Roobol*. (In een geruimen tijd niet vertoond.) Gevolgd door: **N.° 777**, *of het te Verloten Landgoed*, Blijspel in één bedrijf naar het Hoogduitsch, door den Heer *W. Hempel*.

SOIRÉE MUSICALE,

te geven door Mevrouw

CLARA SCHUMANN, GEB. WIECK,

Pianiste van den Keizer van Oostenrijk,
op VRIJDAG den 9 DECEMBER 1853,
des avonds ten **half acht** ure,
in de **Concertzaal**, in de Bierstraat te Rotterdam.

Er zullen geene Lijsten van Inteekening worden aangeboden. De **Toegangbiljetten** zijn a **ƒ 2. 20** te bekomen bij den Heer *W. C. DE VLETTER*, en des avonds aan de Zaal.

STOOMBOOTVAART OP SCHOTLAND.

Voor Passagiers en Goederen.

Naar **LEITH**, het Stoom-Schroefschip **IVANHOE**, Kapit. **George Craib**; vertrekt Zaturdag 10 December, des morgens vroeg. Adres bij *GEORGE LEVINGSTON & J. A. HOUWENS*, Agenten te Rotterdam, en bij *DONALD R. MACGREGOR*, Agent te Leith.

Een Bekwaam

TUINMAN,

Gehuwd, zonder Kinderen, van bewijzen zijner bekwaamheid en goed Gedrag voorzien, verlangt als zoodanig geplaatst te worden met 1 Februarij aanstaande. Adres, onder letter A, aan het Bureau dezer Courant.

TWEE WETTEN

van het Gouvernement van

NEW-SOUTH-WALES IN AUSTRALIEN,

betreffende de **DESERTIE** van het **SCHEEPSVOLK** en de **LANDVERHUIZING**, komen heden van de Pers bij *BLUSSÉ en VAN BRAAM* te Dordrecht, en mede te bekomen bij *H. V. VAN GOGH*, tot **25 Centen**.

B E S T E

AARDAPPELEN

zijn te verkrijgen uit de Lading van Schipper ***F. NOLL***, Ligplaats in de **Nieuwehaven**, vóór wijk 12, n.° 252.

VERKOOPING VAN BOEKEN,

waarbij eene goede Verzameling Oude en Nieuwe **THEOLOGISCHE, DICHT-, TAAL- en LETTERKUNDIGE WERKEN**, benevens **WOORDENBOEKEN** in verschillende **TALEN**, alsook eene Verzameling in alle **VAKKEN** van **KUNST** en **WETENSCHAP**, vervolgens **GESCHIEDKUNDE**, **REIS-, LAND-, PLAATS- en LEVENSBESCHRIJVINGEN**, meestendeels Nieuwe **ROMANS** enz., eindelijk **PRACHT- en PLAATWERKEN**, in keurige Banden, benevens eenige **PRENTEN**, **ATLASSEN** en **KAARTEN**, **MUZIEK** en **LIEFHEBBERIJEN**, waarbij eene PIANINO van 6 Octaaf, vervolgens een Partijtje **MISDRUK**, beste kwaliteit, en eindelijk eene fraaije Collectie **HISTORIE-PENNINGEN** en **MUNTEN**; op Woensdag den 14 December 1853 en *Negen* volgende dagen, des avonds ten *half zes* ure, door en ten Huize van den Boekverkooper ***J. F. K. SCHWAEBE***, in den Oppert te Rotterdam, bij wien de **Catalogus** a 10 *Cents* te bekomen is.

Alles te zien op Maandag en Dingsdag den 12 en 13 December 1853, van 10 tot 3 ure.

Ingezonden Stukken.

Eruditio Musica 1853/1854.

EERSTE CONCERT.

1. Ouverture (Op. 124) van L. VAN BEETHOVEN. 2. Aria uit *Don Juan* van W. A. MOZART, gezongen door Mevrouw *Offermans van Hove* uit 's Hage. 3. Concert (A mol) voor de pianoforte, van R. SCHUMANN, voorgedragen door Mevrouw *Clara Schumann-Wieck*, pianiste van den Keizer van Oostenrijk. 4. Concert-Aria van J. J. H. VERHULST, gezongen door Mevrouw *Offermans van Hove*. 5. Sonate (Op. 53 C dur) voor de pianoforte, van L. VAN BEETHOVEN, voorgedragen door Mevrouw *Clara Schumann-Wieck*. — Tweede afdeeling. Symphonie (n.° 3, Es dur) van ROBERT SCHUMANN (onder leiding van den componist).

Belangwekkender en luisterrijker opening der concertenreeks had de directie den leden bezwaarlijk kunnen bereiden. Hooge verwachtingen waren van dezen avond opgevat, maar verre werden die overtroffen. De talrijke opkomst en hooge opgetogenheid van het auditorium strekte daarvoor ten bewijze. Na al wat over de groote en zeldzame begaafdheden van het beroemde echtpaar *Schumann* hier en elders geschreven en gezegd is, dat alles slechts de nagalm is van wat de faam reeds sints lang en krachtig had verkondigd en door de geheele kunstwereld luide deed weerklinken, zullen wij omtrent hen en hunne verhevene talenten ditmaal niet in vele bijzonderheden treden. De kritiek treedt daarbij van zelf als overbodig en onmagtig op den achtergrond.

Het gretig luisterend oor opent zich alleen tot onverdeeld genieten en bewonderen. Den bijna voorbeeldeloozen indruk, door het onvergelijkelijk spel der groote kunstenares, op *alle* hoorders zonder onderscheid te weeg gebragt, te willen beschrijven, zou eene even onvolvoerbare als nuttelooze taak mogen heeten. Eene korte, zij het dan ook onvolledige, aanstipping der voorname eigenschappen, die het spel van *Clara Schumann* tot aan het *Ideale* verheffen, moge voor ditmaal volstaan. Eene volmaakte techniek paart zich daarin aan eene diep doordachte, bezielde, dichterlijke, geniale en in één woord (waarvoor we in onze taal geene uitdrukking weten) echt „*Kunstlerische*" voordragt. Haar spel is tegelijk week, diepgevoelig, sierlijk, hartstogtelijk, energiek, rustig en krachtig. Het mechanische, ten hoogste volmaakt en bewonderenswaardig op zich zelf, is bij *Clara Schumann* toch slechts het middel, dienstbaar gemaakt aan de bereiking van hooger doel: de getrouwe reproductie der voorgedragen kunstwerken. Tot in de fijnste trekken, met het schoonste coloriet en de meeste getrouwheid, weet zij de meest verschillende compositien te vertolken en er zich als mede te vereenzelvigen. Haar grondige kennis en fijne smaak wendt zich echter bij voorkeur tot de klassiek en op dat terrein vooral is zij de hoogepriesteres der kunst, die ons de verhevene taal van *Bach*, *Beethoven*, *Mozart*, *Mendelssohn* en *Schumann* krachtig en waardig doet booren. Dáár bovenal spreekt zij in haar spel als uit het hart tot het hart met eene warmte, volheid en gloed, die den hoorder onwederstaanbaar in hooge verrukking en bewondering wegslepen en oor, oog en ziel aan hare vingeren boeijen, die het instrument als schijnen te bezielen en de gedachten als een onverbroken kristal helderen stroom doen toevloeijen. Van dat alles gaf hare uitvoering van dien avond de meest genotvolle bewijzen. Hoe wist zij de hooge waarde van het schoone concert van haren echtgenoot en de verhevene grootheid van eene der heerlijkste *Beethovensche* sonaten in helder schitterend licht te stellen en door die beide, zoowel als door de even onovertrefbaar schoone voordragt van twee *Lieder ohne Worte* van *Mendelssohn* (Heft 7 n.° 1 en Heft 6 n.° 4) die zij op de onophoudelijke toejuichingen bereidwillig als toegift schonk, alle toehoorders in de hoogste verrukking te brengen. Zoo werden we als van self gedrongen tot de overtuiging en de uitspraak, die haar huldigt: als de GROOTSTE KUNSTENARES onzer eeuw.

En nu *de grootste der levende Componisten*. Met daaraan passenden ernst en liefde bragt ons orchest zijne meesterwerken, onder *Schumann's* eigene leiding, uitnemend ten gehoore. Wij bedoelen hier het orchest (dat eerder eene symphonie met obligaat pianoforte mag heeten), zoowel als zijne derde symphonie. Het orchest scheen — en teregt — trotsch op dien aanvoerder en heeft zich in al de belangrijke verrigtingen van den avond overtroffen. Onze verdienstelijke directeur *Hutschenruyter* heeft, door het vooraf onder zijne leiding doen beoefenen der symphonie, veel tot dien voortreffelijken uitslag bijgedragen. Over beide deze compositien van den grooten *Schumann* hebben wij reeds vroeger gesproken en voegen er alleen bij dat zij met bijzondere stilte en aandacht werden aangehoord en dat het auditorium herhaalde malen van zijne sympathie krachtige blijken gaf. Aan eerbewijzen heeft het niet ontbroken. Fanfares begroetten *Robert* en *Clara Schumann* bij hun optreden en herhaalde terugroeping vielen hun ten deel.

De belangrijke ovatie, die na afloop van het Concert plaats had, mogt evenzeer vereerend heeten voor hen die ze ontvingen als voor wie ze schonken. Rotterdam heeft daardoor, ten overstaan van het Buitenland vooral, op krachtige wijze getoond, hoezeer in Nederland aan *ware* verdiensten zijne kroon wordt geschonken. Mogt ons, ten opzigte dezer voortreffelijke kunstenaars, daartoe nog meer dan eenmaal de gelegenheid geschonken worden!

Onze verdienstelijke Nederlandsche zangeres, hoe zwaar de taak mogt heeten, die zij zich, na slechts kortelings te zijn hersteld, vooral wat de Aria van *Donna Anna* betreft, had opgelegd, kweet zich daarvan loffelijk, oogstte zelfs, ter zijde van zulke duchtige mededinging, nieuwe lauweren en genoot ook de eer der terugroeping. *Verhulst* dirigeerde zelf bij zijne fraaije Aria het orchest.

5 *December* 1853. S.

Correspondentie.

Een practicus vraagt, indien om proteïne, gelijk geneeskundig aangevoerd wordt voor de afschaffing van de belasting op het rundvleesch, te verkrijgen, de mensch dit tot voedsel behoeft, waar het rund zelf dit dan van daan haalt.

Te ROTTERDAM,
bij ARRENBERG & VAN REYN.